

**UEMS 2009 - Spring Meeting of Board
and Section of Union Européenne des Médecins
Spécialistes in Psychiatrie**

(Maďarsko, Budapešť, 23. – 25. dubna 2009)

Setkání výboru a sekce Rady evropských specialistů se jako každý rok odehrává dvakrát ročně v jednotlivých členských zemích. Hostitelskou zemí bylo tentokrát Maďarsko (zastoupeno prof. Tringerem), proslulé uzavřením největší a nejstarší psychiatrické léčebny před 2 lety bez náhrady jinou službou.

Maďarsko mě přivítalo v noci před zahájením vlídně – vše na letišti bylo srozumitelně popsáno anglicky, k dispozici byly i v noční hodinu turistické centrum, směnárna, automaty na výběr peněz a jízdenky. Návštěvník si mohl vybrat z několika druhů dopravy do hotelu, včetně levné kombinace veřejného autobusu městské hromadné dopravy a metra. Kvality nočního života v Budapešti nejsem schopen posoudit, protože jsem se ho neúčastnil.

Čtvrtek ráno byl zahájen (prof. Tringer) přednáškami o systému vzdělávání v Maďarsku a aktuální problematice v psychiatrii (prof. Bitter). S výpadkem v lůžkové kapacitě se již smířili, nyní je v popředí zájmu úbytek psychiatrů do finančně lukrativnějších zemí, podporovaný některými z představitelů lékařské obce, spoluvlastníci specializované náborové firmy. Systém vzdělávání je propracovaný, sestává z 26 měsíců základního rezidenčního programu (9 měsíců všeobecné psychiatrie a 3 měsíců interny, v druhém roce opět 6 měsíců psychiatrie, včetně klinické toxikologie, a po 3 měsících neurologie a pedopsychiatrie). Již v této části má rezident svého mentora a je placen z též univerzity ze státních dotací. Blok je zakončen zkouškou. V dalších 36 měsících (po 3 měsících z terapie závislostí, gerontopsychiatrie, psychiatrické rehabilitace, komunitní péče, dále univerzitní klinika s množstvím přednášek, psychoterapie dělána na přednášky a praxi a cca z poloviny zastoupená psychodynamickými a kognitivními směry, 10 měsíců je volitých). Přibližně 20 % rezidentů nedokončí vzdělání atestační zkouškou. Maďarská psychiatrická společnost poněkud ze svého vlivu ztratila (prof. Kurimay). Vzdělávání (i postgraduální) plně zajišťují univerzity. Psychiatrická společnost byla založena r. 1980 na základech společného neurologicko-psychiatrického vzdělání. Má cca 1280 členů, její odborný časopis je indexován (Medline, Excerpta Medica, PsychInfo) a od roku 2009 vydáván anglicky. Zastřešuje 7 oddělení (oblastí), včetně

maďarských psychiatrů na Slovensku a v Maďarsku, 8 sekcí (oproti ČR bez mladých psychiatrů a adiktologie), 17 odborných podspolečností. Z pléna (prof. Strachan) vzešel názor, že může docházet na univerzitách ke konfliktu zájmů (rozhodují i konají), a návrh ke zlepšení personální situace ve smyslu navýšení zodpovědnosti sester jako v UK. V poslední přednášce (dr. Pappová) byl představen vzdělávací systém z pohledu rezidenta. S představeným systémem jsou v zásadě spokojeni, za vhodné považují i smluvní závazky vůči státu. Při odchodu mimo Maďarsko hradí mladí psychiatři poskytované vzdělání a plat. V diskusi (prof. Strachan, prof. Lindefors, dr. Janů) vzešlo najevo, že se potýkají s podobnou stigmatizací oboru (pacientů, psychiatrů) jako v ostatních zemích, mužů-rezidentů je pouze cca 10-20 %, navrhované změny jsou limitovány finanční tísni a politickými rozhodnutími.

Psychiatrická klinika v Budapešti (Simmelweisova Univerzita) disponuje odděleními pro léčbu akutních pacientů, neuropsychiatrickým oddělením pro organické choroby, doléčovacím, rehabilitačním oddělením a oddělením pro terapii odvykacích stavů. Ambulantní část se zabývá celou skladbou pacientů s psychickými problémy, rehabilitací, kreativní pracovní terapií. V oblasti výzkumu mají pracovníci široký záběr od genetických vyšetření, fMRI, výzkumu na bázi virtuální reality, psychoterapeutické péče a řady dalších oblastí.

V pátek byla schůze pod vedením E. Pálové a B. Mauthnerové (K. Pylkkanen byl nemocen) zahájena projednáním neaktivních zemí (Itálie, Island) a možností změny, dále závěrečné zprávy za rok 2008, finanční zprávy a úrovně spolupráce s ostatními organizacemi ovlivňujícími psychiatrii v Evropě. Většinu dopoledne zabrala vášnivá diskuse nad dokumentem pracovní skupiny o pozici privátní péče v psychiatrii. Rozdíly v jednotlivých zemích vyústily v rozdílné chápání dokumentu. Další část tvořilo téma spolupráce na úrovni Task Force, event. European Leaders, v oblasti udělování CME kreditů a další mezinárodní spolupráci. Snahou je přesunout kontakty z oblasti politické do oblasti setkání zástupců-odborníků v jednotlivých oblastech. Po přehledu situace v jednotlivých zemích Evropy se pozornost obrátila na podmínky povinné

léčby v psychiatrii, druhá část jednání probíhala v pracovních skupinách. Skupina zpracovávající privátní praxi se pokusila znovu přepracovat dokument, ale doporučením sekce bylo znovu zahájit práci z pohledu cílů tohoto dokumentu. Těmi by mělo být vytvoření zastřešujícího dokumentu společného pro všechny státy Evropy, nejen zprávy o výhodách privátní péče. Zpráva pracovní skupiny o biologii v psychiatrii bude po drobných doplněních a diskusi na národních úrovních finálně implementována v tomto roce. Skupina pro psychoterapii se snaží zmapovat situaci v jednotlivých zemích a sjednotit podmínky pro provádění psychoterapie v psychiatrii. Rozdílem není, zda je prováděna psychiatrie nebo jinými pracovníky. Po diskusi a kritice závěrů pracovních skupin byl večer pracovní den zakončen.

V sobotu se odehrálo jednání výboru pod vedením J. Strachana. Po obvyklém projednání přítomných omluv a schválení zprávy z r. 2008 se pozornost přítomných obrátila k akreditačním procesům. Privátní firmy, akreditující zejména nemocnice, nejsou v rozporu s aktivitami UEMS, které se zaměřují na akreditace vzdělávacích procesů. Nicméně žádosti o akreditace programů jsou dosud řídké. Přitom dosavadní zkušenosti jsou z pohledu akreditační komise i akreditovaných zemí velmi

pozitivní. Zásadou je požadavek na nezávislost. Národní společnosti nejsou oprávněny si zařizovat smysluplnou akreditaci, o programech většinou rozhodují ministerstva. Platí i obava, že kladný závěr nemá přínos, negativní znamená pouze problémy. Výraz „audit“ byl na výslovná přání řady zemí zaměněn za mnohem přívětivější „visitation“ (česky vizitace, prohlídka). Cílem není soud, ale doporučení. Druhou částí sobotního meetingu byla finální zpráva skupiny „Competency based training in psychiatry“ (Gomez-Beneyto). Všechny tyto hlavní úlohy (celkem 7), psychiatra by měly být nejen naplněny praxí, ale měly by také být reflektovány v rámci vzdělávání. Jedná se o velmi komplexní zprávu, v podstatě východisko pracovní pozice, kompetencí a vzdělávacích programů. Kompletní dokument bude k dispozici na internetové stránce.

Setkání bylo zakončeno po poledni. Zbývalo jen se v horkém počasí přesunout na letiště a poskládat si v hlavě poněkud hektické zážitky do zprávy o pracovní cestě. Další jednání se bude konat ve Slovinsku 15. - 17. 10. 2009 (Ljubljana). Naším zástupce bude opět dr. L. Motlová.

*MUDr. Luboš Janů Ph.D.
Psychiatrická klinika LF UK a FN, Plzeň
e-mail: janu@fnplzen.cz*

NEVĚRA A JEJÍ ZVLÁDÁNÍ

Laura Janáčková

Na počátku manželství je téměř každý přesvědčen o tom, že nevěra je něco, co ho nemůže potkat. Statistiky ale uvádějí neúprosná čísla – během manželství je nevěrných 65 % ženatých mužů a 46 % vdaných žen, 60 % manželství se rozvádí, z toho u poloviny je důvodem nevěra.

Publikace je jakousi pomocnou rukou pro každého, kdo se setkal s partnerovou nevěrou a musí ji nějak řešit. Seznamuje čtenáře s možnými zdroji a motivacemi promiskuitního jednání, pomáhá mu zorientovat se v nastalé situaci, popisuje jednotlivé fáze psychického prožívání partnerovy nevěry, ukazuje, jak překonat počáteční šok, jak je možné bojovat se smutkem a vztekem, jak opět posílit sebevědomí, popisuje psychosomatické důsledky nevěry u podváděných. Shrnuje na příkladech prožitky žen a mužů, kteří jsou nuceni postavit se čelem k partnerově nevěře a rozebírá základní možnosti vyřešení nevěry. Zabývá se ale i prožitky dětí, kterých se nevěra rodičů bezprostředně dotýká. Rozvod rodičů pro ně ve většině případů bývá už napořád určitým handicapem. Na konkrétních příkladech

dokazuje, že se nevěra přežít dá a že není nutné ji vnímat jen jako poruchu vztahu, ale zároveň i jako šanci na pozitivní změnu.

*Vydalo nakladatelství Maxdorf v roce 2008, 96 str., cena 195 Kč, formát 110 x 190 mm,
brož. edice Psychologie všedního dne / Sv. 1, ISBN: 978-80-7345-155-4.*

Objednávky můžete posílat na adresu: Nakladatelské a tiskové středisko ČLS JEP, Sokolská 31, 120 26 Praha 2, fax: 224 266 226, e-mail: nts@cls.cz. Na objednávce laskavě uveďte i jméno časopisu, v němž jste se o knize dozvěděli.